

Naučni skup
"Računovodstvo i revizija
u teoriji i praksi"

Banja Luka College
18.09.2020.

Organizatori:

- > Visoka škola "Banja Luka College", Banja Luka (Bosna i Hercegovina)
- > Fakulteta za ekonomiju in informatiko, Novo mesto (Slovenija)
- > Sveučilište / Univerzitet "Vitez", Travnik (Bosna i Hercegovina)
- > Akademija strukovnih studija Južna Srbija,
Odsek za poslovne studije Leskovac, (Srbija)

Miloša Obilića 30
78000 Banja Luka
Bosna i Hercegovina

2020

tel: +387 51 433 010
mob: +387 65 281 381
fax: +387 51 433 815

e-mail: bkc@teol.net
www.bkc.edu.ba

9 789993 814108

Zbornik radova

Naučni skup
"Računovodstvo i revizija
u teoriji i praksi"

Banja Luka College
18.09.2020.

Godina 2. Broj 2

2020

NAUČNI SKUP
Računovodstvo i revizija
u teoriji i praksi

ISSN 2637-272X

ZBORNİK RADOVA • Naučni skup „Računovodstvo i revizija u teoriji i praksi“

ZBORNIK RADOVA
CONFERENCE PROCEEDINGS

Računovodstvo i revizija u teoriji i praksi
Accounting and audit in theory and practice

ISSN 2637 - 272X

Banja Luka College
Besjeda
Banja Luka, 2020.

Naučni skup
Računovodstvo i revizija u teoriji i praksi

Scientific Conference
Accounting and audit in theory and practice

Izdavač/Publisher:

Banja Luka College
Besjeda Banja Luka

Za izdavača/For publisher:

Prof. dr Mladen Mirosavljević
Danilo Novaković

Urednik zbornika/Editors in chief:

Doc. dr Zorana Agić

Recenzenti:

Prof. dr Snežana Knežević
Prof. dr Marija Magdinčeva - Šopova
Prof. dr Jasmina Starc
Prof. dr Nenad Novaković
Prof. dr Mladen Mirosavljević
Prof. dr Rajko Macura
Prof. dr Svetlana Dušanić Gačić
Prof. dr Branka Savić
Doc. dr Aleksandra Mitrović
Doc. dr Malči Grivec
Doc. dr Erdin Hasanbegović
Doc. dr Semina Škandro
Doc. dr Boris Damjanović
Doc. dr Zorana Agić
Dr Adriana Galant
Dr Dragana Randelović
Dr Biljana Petrevska

Lektor/Lector:

Mr Vesna Đurović

ISSN 2637 - 272X
ISBN

Tiraž: 500 komada

Copyright BLC 2020.

Naučni skup
„Računovodstvo i revizija
u teoriji i praksi“

ZBORNIK RADOVA

Scientific Conference
“Accounting and audit
in theory and practice“

CONFERENCE PROCEEDINGS

18. septembar 2020. godine

Banja Luka College
Besjeda
Banja Luka, 2020.

Naučni skup
Računovodstvo i revizija u teoriji i praksi

Scientific Conference
Accounting and audit in theory and practice

Naučni odbor/Scientific Board:

Prof. dr Snežana Knežević
Prof. dr Marija Magdinčeva - Šopova
Prof. dr Jasmina Starc
Prof. dr Svetlana Dušanić Gačić
Doc. dr Aleksandra Mitrović
Doc. dr Malči Grivec
Doc. dr Erdin Hasanbegović
Doc. dr Semina Škandro
Doc. dr Zorana Agić
Dr Adriana Galant
Dr Dragana Randelović
Dr Biljana Petrevska

Organizacioni odbor/Organizational Board:

Prof. dr Nenad Novaković
Prof. dr Mladen Mirosavljević
Doc. dr Zorana Agić
Doc. dr Nikola Novaković
MA Dragan Pejić
Đulka Simišić
Branislav Ivanković
Milena Hrvačanin

SADRŽAJ

PROBLEMI MERENJA I ISKAZIVANJA PERFORMANSI NEPROFITNIH ORGANIZACIJA PROBLEMS OF MEASUREMENT AND CANCELLATION PERFORMANCE OF NON-PROFIT ORGANIZATIONS <i>Dragan Cvetković, Milenko Munižaba, Snežana Knežević</i>	9
SPECIFIČNOSTI FINANSIJSKOG IZVEŠTAVANJA HOTELIJERSKIH PREDUZEĆA U REPUBLICI SRBIJI SPECIFICS OF FINANCIAL REPORTING OF HOTEL COMPANIES IN THE REPUBLIC OF SERBIA <i>Aleksandra Mitrović, Marko Milašinović</i>	33
METODOLOGIJA ZA ODREĐIVANJE KREDITNOG REJTINGA BANAKA METHODOLOGY FOR DETERMINING OF CREDIT RATING OF BANKS <i>Zorana Agić, Svetlana Dušanić Gačić</i>	45
ULOGA ANALIZE TROŠKOVA I KORISTI U OCENI INVESTICIONIH PROJEKATA THE ROLE OF COST – BENEFIT ANALYSIS IN THE EVALUATION OF INVESTMENT PROJECTS <i>Aleksandar Lukić</i>	59
PRINCIPI FUNKCIONISANJA I PRIMJENA SAVREMENOG RAČUNOVODSTVENOG INFORMACIONOG SISTEMA PRINCIPLES OF FUNCTIONING AND APPLICATION OF THE MODERN ACCOUNTING INFORMATION SYSTEM <i>Aleksić Milanka, Vujnović – Gligorić Bogdana</i>	71
DETERMINANTE EFIKASNOSTI UPRAVLJANJA ZALIHAMA U MALOPRODAJI HRANE U SRBIJI DETERMINANTS OF EFFICIENCY OF INVENTORY MANAGEMENT IN FOOD RETAIL IN SERBIA <i>Radojko Lukić</i>	85

INTERNA KONTROLA I REVIZIJA U JAVNOM SEKTORU REPUBLIKE SRBIJE I REPUBLIKE SRPSKE INTERNAL CONTROL AND AUDIT IN THE PUBIC SECTOR OF THE REPUBLIC OF SERBIA AND THE REPUBLIC OF SRPSKA <i>Brankica Todorović</i>	99
PRIMJENA RACIO ANALIZE U BANKARSKOM SEKTORU FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE APPLICATION OF RATIONAL ANALYSIS IN THE BANKING SECTOR FEDERATIONS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA <i>Erđin Hasanbegović, Adnan Gavranović</i>	111
PRANJE NOVCA I PREVARE – IZAZOVI U REVIZIJI, RAČUNOVODSTVU I ETICI MONEY LOUNDERING AND FRAUD – CHALLENGES IN AUDITING, ACCOUNTING AND ETHICS <i>Indira Ćehić, Edin Malkić</i>	127
VAŽNE KARAKTERISTIKE MAKEDONSKOG TRŽIŠTA KAPITALA THE IMPORTANT FEATURES OF MACEDONIAN CAPITAL MARKET <i>Biljana Petrevska, Jasmina Mishoska Simov</i>	139
FEDERALNO UREĐENJE BOSNE I HERCEGOVINE U POGLEDU VANJSKE TRGOVINE, CARINSKOG I POREZNOG SUSTAVA FEDERAL REGULATION OF BOSNIA AND HERZEGOVINA IN TERMS OF FOREIGN TRADE, CUSTOMS AND TAX SYSTEM <i>Željko Petrović</i>	149
OBRAČUN TROŠKOVA I UČINAKA (KLASA 9) KAO POSEBAN SEGMENT KONTNOG OKVIRA COST AND PERFORMANCE CALCULATION (CLASS 9) AS A SPECIAL ACCOUNT FRAMEWORK SEGMENT <i>Muhamed Mrkaljević</i>	161
ИНСТИТУЦИОНАЛНА РАМКА ЗА РЕГУЛИРАЊЕ НА РАБОТА НА СМЕТКОВОДИТЕЛИ КАКО ПРЕТПРИЕМАЧИ INSTITUTIONAL FRAMEWORK FOR REGULATING THE WORK OF ACCOUNTANTS AS ENTREPRENEURS <i>Марија Магдинчева - Шопова, Анета Стојановска - Стефанова</i>	181

ETIKA U RAČUNOVODSTVENOJ PROFESIJI ETHICS IN THE ACCOUNTING PROFESSION <i>Semina Škandro</i>	193
KREATIVNO RAČUNOVODSTVO I PREVARE U FINANSIJSKIM IZVJEŠTAJIMA CREATIVE ACCOUNTING AND FRAUDS IN FINANCIAL STATEMENTS <i>Jozo Piljić</i>	205
MODELI FINANSIRANJA SOCIJALNE SIGURNOSTI SOCIAL SECURITY FINANCING MODELS <i>Ljubiša Todorović, Sreten Tešanović</i>	215
DESKRIPTIVNA STATISTIKA U VRIJEME NEIZVJESNOSTI I PROMJENA DESCRIPTIVE STATISTICS IN TIMES OF UNCERTAINTY AND CHANGE <i>Rajko Macura, Nenad Novaković</i>	223
PRAVNI I DRUŠTVENO – EKONOMSKI ASPEKTI OSIGURANJA OD ODGOVORNOSTI LEGAL AND SOCIAL – ECONOMIC ASPECTS OF LIABILITY INSURANCE <i>Adnan Salkić</i>	233

ИНСТИТУЦИОНАЛНА РАМКА ЗА РЕГУЛИРАЊЕ НА РАБОТА НА СМЕТКОВОДИТЕЛИ КАКО ПРЕТПРИЕМАЧИ

INSTITUTIONAL FRAMEWORK FOR REGULATING THE WORK OF ACCOUNTANTS AS ENTREPRENEURS

Марија Магдинчева - Шопова¹, Анета
Стојановска - Стефанова²

РЕЗИМЕ

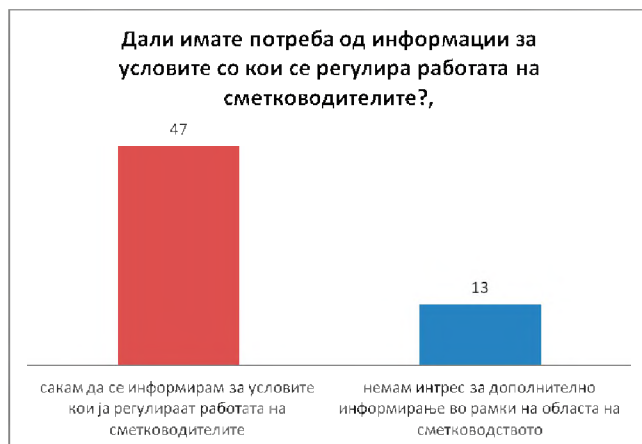
Сметководството претставува процес на финансиско известување преку собирање и обработка на финансиски информации со цел овозможување на квалитетни информации на менаџерите, инвеститорите, државните институции и сите субјекти вклучени во процесот на донесување на одлуки. Како процес кој обезбедува неопходни информации за изработка на финансиските извештаи, бара исклучителна посветеност од страна на сметководителите-лицата кои се директно вклучени во истиот. Секој систем на известување треба да биде квалитетен и да биде заснован на почитување и примена на законска регулатива од областа на сметководственото работење, почитување и примена на сметководствени стандарди, како и примена на високи етички стандарди во секојдневното работење. Поради тоа предметот на истражување во рамки на овој труд се фокусира на два дела теоретски и практичен дел. Во теоретскиот дел даден е приказ на институционалната рамка со која се регулира сметководствената професија во Р.С. Македонија а во практичниот дел од трудот ќе биде спроведено истражување за заинтересираноста и информираноста кај младите на возраст од

1 Проф. д-р Марија Магдинчева – Шопова, Факултет за туризам и бизнис логистика, Универзитет „Гоце Делчев“, Штип, e-mail: marija.magdinceva@ugd.edu.mk

2 Доц. д-р Анета Стојановска – Стефанова, Факултет за туризам и бизнис логистика, Универзитет „Гоце Делчев“, Штип, e-mail: aneta.stojanovska@ugd.edu.mk

На четвртото прашање - *Дали имате потреба од информации за условите со кои се регулира работата на сметководителите?*, 47 испитаници се изјаснија дека сакаат да се информираат за условите кои ја регулираат работата на сметководителите а 13 лица кои беа вклучени во истражувањето не покажаа интрес за дополнително информирање во рамки на областа на сметководството. На слика број 4 прикажани се графички добиените одговори.

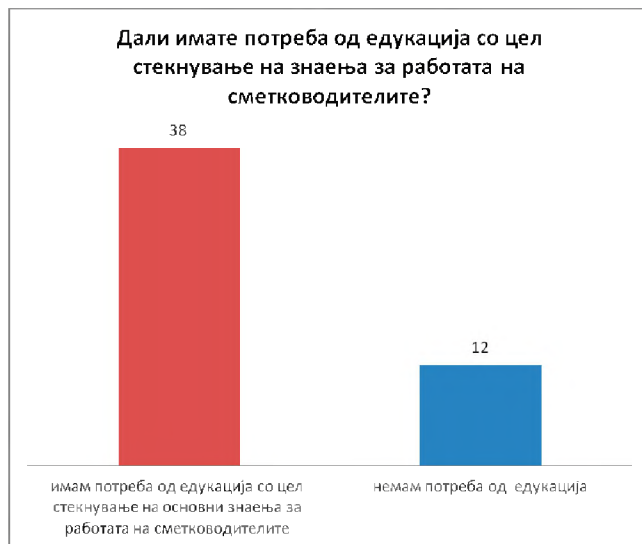
Слика број 4. Графички приказ на резултатите од прашањето - *Дали имате потреба од информации за условите со кои се регулира работата на сметководителите?*

Извор: Според сопствено истражување

На петтото прашање – *Дали имате потреба од едукација со цел стекнување на знаења за работата на сметководителите?*, 38 испитаници одговорија дека имаат потреба од едукација со цел стекнување на основни знаења за работата на сметководителите а 12 испитаници одговорија дека немаат потреба од едукација. Добиените резултати од ова прашање, графички се прикажани на слика број 5.

Слика број 5. Графички приказ на резултатите од прашањето - Дали имате потреба од едукација со цел стекнување на знаења за работата на сметководителите?

Извор: Според сопствено истражување

6. ЗАКЛУЧОК

Извршувањето на сметководствени работи подрзбира процес на прибирање и обработка на податоци врз основа на сметководствени документи, подготовка и водење на трговски односно деловни книги и составување на годишна сметка и финансиски извештаи во согласност со законската регулатива. Како сложен процес бара исклучителна стручност и посветеност од страна на сметководителите - лицата кои се директно вклучени во истиот. Условите за стекнување со статус на сметководител или овластен сметководител како и овластувањата се определени со Законот за вршење на сметководствени работи.

Човечките ресурси претставуваат основен конкурентски фактор на немилосрдниот светски пазар на производи и услуги (OECD, 1990). Планирањето на човечките ресурси се поврзува со бизнис стратегијата на работа, потребите на работата, демографските трендови и возраста на населението. Планирањето на човечки ресурси подразбира извршување на две основни групи на активности: усогласеност на процесите на работа со потребите од човечки ресурси и истражување на алтернативните политики, акции и нивните ефекти на развојот на човечките ресурси (Casson, 2004).

Од тие причини, во рамки на трудот се спроведе истражување за тоа дали младите на возраст од 18 - 35 години се информирани за условите за работа како сметководители во сопствено претпријатие како една од можностите за започнување на претприемничка активност. Добиените резултати ги потврдија поставените хипотези кои се однесуваат на тоа дека младата популација не е информирана за законската регулатива со која се регулира работата на сметководителите, што подразбира дека младите не се информирани и за условите за стекнување на правото да работи како сметководител или овластен сметководител, што претставува потврда за тоа дека потребата од едукација за стекнување на знаења од областа на сметководството е неопходна. Согледувањето на реалната состојба во овој сегмент и преземањето на соодветни активности ќе придонесе за постигнување на рамнотежата помеѓу потребите на пазарот, стручното образование, стекнување на потребните квалификации како можност за започнување со сопствен бизнис.

ЛИТЕРАТУРА

1. American Accounting Association. (1966). *A Statement of Basic Accounting Theory*, Evanston III, pp. 1 – 10.
2. Casson R. (2004). *Revaluating Company Manpower Planning in the Light of Some Practical Experiences in Bryant and Niehans*, London.
3. OECD. (1990). *Education Committee Technology and Education*, ISCEDS, Paris, pp. 4 – 10.
4. Ѓорѓиева-Трајковска О, Колева Б. (2019). *Финансиско сметководство*, Универзитет Гоце Делчев – Штип.
5. Закон за вршење сметководствени работи, Службен весник на РМ бр. 95/12, 188/13 и 27/14.
6. Законот за сметководство на буџети и буџетски корисници (пречистен текст), Службен весник на РМ број 61/02, 98/02 и 81/05.
7. Законот за сметководство на непрофитни организации, Службен весник на РМ бр. 24/03, 17/11 и 154/14.
8. Петревска Б., Магдинчева - Шопова М. (2018). *Економика на претпријатија*, Универзитет Гоце Делчев – Штип.
9. Русевски Т. и др. (2004). *Вовед во сметководството*, Економски факултет, Скопје.
10. Русевски Т. (1995). *Книговодство и сметководство*, Сојуз на СФР на РМ, Скопје.
11. Хорнгрен, Ч. Т., Сандем, Ф. А., Елиот, Џ. А., Филбрик, Д. Р. (2010). *Вовед во финансиско сметководство*, Превод на деветтото издание, Скопје.